

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Gerard Zygmunt
Nazwisko: Nowiński
Miejsce urodzenia: Toruń
Data urodzenia: 13-02-1944
Imię ojca: Stanisław
Imię matki: Klara
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Gerard Nowiński został zarejestrowany 28.10.1982 pod numerem 8486 przez Wydz. V KW MO w Toruniu do Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia (SOS) krypt. „Tis” nr rej. 7665. Sprawa była prowadzona od 26.05.198. W dniu 03.11.1984 przerejestrowano ją na Sprawę Operacyjnego Rozpracowania (SOR) pod tym samym numerem i kryptonimem. Wyrokiem Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy Gerard Nowiński został skazany na karę 1 roku pozbawienia wolności w zawieszeniu na 4 lata za kolportaż ulotek na terenie zakładu pracy. W związku z tym, rozpracowanie Gerarda Nowińskiego zakończono. SOR krypt. „Tis” zakończono 15.03.1984, a materiały złożono do archiwum pod sygn. 911/II.	Akta o sygn. 911/II zniszczono 23.01.1990 przez Wydz. Ochrony Gospodarki WUSW w Toruniu. Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych i ZSKO.	

Akta kontrolne śledztwa nr RSD 27/82 prowadzonego przez Wydz. Śledczy KW MO w Toruniu pod nadzorem Wojskowej Prokuratury Garnizonowej (Pg.Śl.II-197/82), dotyczącego kolportowania ulotek na terenie miasta Torunia. Jedna z podsądnych będąca pracownicą kiosku sprzedała gazetę, w której nabywca znalazł numer pisma pt. „Kontra” wydawanego poza cenzurą. W wyniku szeroko zakrojonego śledztwa tymczasowo aresztowano 7 osób w tym 24.10.1982 Gerarda Nowińskiego, któremu przedstawiono zarzut kolportowania ulotek na terenie Torunia zawierających „fałszywe wiadomości, mogące wywołać niepokoje publiczne lub rozruchy”. Śledztwo zamknięto 06.12.1982. W meldunku do Wydz. Inspekcji Biura Śledczego MSW Naczelnik Wydz. Śledczego KW MO w Toruniu stwierdza, że nie udało się dotrzeć do źródła ulotek, jednak w aktach zawarte są pochodzące z donosów informacje o podziemnej drukarni. Aktem sporządzonym 12.12.1982 przez podprokuratora Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Bydgoszczy (Pg.Śl.II 197/82) Gerard Nowiński wraz z pozostałymi osobami został oskarżony o to, że: „W okresie od stycznia do października 1982 w Toruniu rozpowszechniali ulotki i inne wydawnictwa pozacenzuralne, zawierające fałszywe wiadomości, mogące ze względu na ich treść wywołać niepokój publiczny lub rozruchy”.

IPN By 082/65 (118/III).

Akta w sprawie karnej prowadzonej przeciwko Gerardowi Nowińskiemu i innym oskarżonym aktem sporządzonym 12.12.1982 przez podprokuratora Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Bydgoszczy (Pg.Śl.II 197/82) o to, że od stycznia do października 1982 w Toruniu rozpowszechniali ulotki i inne wydawnictwa. Sprawa podlegała rozpoznaniu w trybie doraźnym. Wyrokiem Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy (So.W.472/82) z 16.02.1983 Gerard Nowiński wraz z siedmioma innymi osobami został uznany winnym tego, że: „W okresie od stycznia do października 1982 w Toruniu rozpowszechniali ulotki i inne wydawnictwa pozacenzuralne pt. »Kontra«, »Toruński Informator Solidarności«, »KOS«, »Pogłos«, »Tygodnik Mazowsze«, »Solidarność Elany«, »Solidarność« i inne zawierające w swej treści fałszywe wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny lub rozruchy”. Został skazany na karę 1 roku pozbawienia wolności w zawieszeniu na 4 lata oraz na grzywnę. Wyrokiem Sądu Najwyższego (WRN 89/92) z 28.08.1992 w uwzględnieniu rewizji nadzwyczajnej Gerard Nowiński został uniewinniony. Sąd uznał, że wiadomości, które rozpowszechniał: „nie były fałszywe, a przeciwnie odzwierciedlały rzeczywistość. Na ogół były oczywiste, możliwe do zweryfikowania tak poprzez bezpośrednie doświadczenie, jak i przekazy w środkach masowej informacji”.

IPN By 51/224-226.

Akta osobowe Gerarda Nowińskiego tymczasowo aresztowanego na mocy postanowienia Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Bydgoszczy (Pg.Śl.II 197/82) z 26.10.1982, ze względu na podejrzenie, że „w okresie od wprowadzenia stanu wojennego do 24.10.1982 w Toruniu rozpowszechniał ulotki zawierające fałszywe wiadomości mogące ze względu na ich treść wywołać niepokój publiczny lub rozruchy”. 29.10.1982 postanowienie przekazano do Zakładu Karnego w Inowrocławiu, gdzie Gerard Nowiński został osadzony 30.10.1982. Zwolniony z aresztu 16.02.1983 na mocy wyroku Pomorskiego Sądu Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy (So.W.472/82), który skazał go na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na 4 lata.

IPN By 233/136 (39/79).

Od 08.03.1983 kontrolowany przez Wydz. V KM MO w Toruniu w ramach Kwestionariusza Ewidencyjnego (KE) krypt. „Polonez” nr rej. 8928, w związku z jego działalnością związkową w okresie stanu wojennego. 16.08.1983 został skazany przez Sąd Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy na karę 1 roku pozbawienia wolności w zawieszeniu na 4 lata. Prowadzenie KE zakończono 06.09.1983 w związku ze stwierdzeniem, że Gerard Nowiński zaprzestał „wrogiej działalności”. Materiały złożono do archiwum pod sygn. 1009/II.

Akta o sygn. 1009/II zniszczono 02.02.1990 przez Wydz. Ochrony Gospodarki WUSW w Toruniu. Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych i ZSKO.

Sprawa Operacyjnego Rozpracowania (SOR) krypt. „Wrona” prowadzona pod nr 16668 przez Wydz. V RUSW w Toruniu od 09.09.1988 do 27.07.1989. Początkowo (do 17.10.1988) była prowadzona jako Sprawa Operacyjnego Sprawdzenia (SOS). Bezpośrednim powodem założenia SOS było odczytanie przez jednego z pracowników w Pomorskich Zakładach Aparatury Elektrycznej „Apator” w Toruniu w dniu 31.08.1988 apelu-odezwy wzywającej do czynnego poparcia strajków ogólnokrajowych. Załoga „w wyniku spełnienia przez Rząd części postulatów” od strajku odstąpiła, ale poczęła organizować Komitet Założycielski NSZZ „Solidarność”. Z tego powodu SOS „Wrona” został przekwalifikowany na SOR. Organy bezpieczeństwa pozyskały z szeregów Komitetu Założycielskiego tajnego współpracownika i podjęła obserwację zewnętrzną pracownika odczytującego apel oraz inne czynności operacyjne. Gerard Nowiński został zarejestrowany do sprawy pod numerem 17018. Przechodzi w wyciągu z informacji od TW pseud. „Okoń” z 16.11.1988 i z 07.02.1989 jako internowany w stanie wojennym, osoba zaangażowana w działalność związkową i utrzymująca kontakty z innymi rozpracowywanymi w ramach sprawy. Był podejrzewany o kolportaż ulotek sygnowanych przez Komitety Założycielskie NSZZ „Solidarność” PZAE „Apator” i Węzła PKP Toruń oraz NSZZ „Solidarność” Ziemi Chełmińskiej. 24.01.1989 został wybrany na członka Rady Pracowniczej. SOR „Wrona” zakończono 27.07.1989 zgodnie z wytycznymi Dyrektora Dep. V MSW i wyrejestrowano 09.08.1989, a materiały złożono w archiwum pod sygn. 2355/II. Zachował się również mikrofilm pod sygn. 2355/2 zawierający część materiałów sprawy.

IPN By 081/1349 (2355/II), IPN By 0104/317 (2355/2) mikrofilm.